

Άρειος Πάγος: 724/1999

Πηγή: Ποιν. Χρονικά Ν/00, σελ.267

Στοιχεία κοινώς επικίνδυνης βλάβης από αμέλεια. -Έννοια άνευ συνειδήσεως αμέλειας. - Πότε υπάρχει έλλειψη αιτιολογίας στην καταδικαστική απόφαση.- Αναιρείται η προσβαλλόμενη καταδικαστική απόφαση για κοινώς επικίνδυνη βλάβη από αμέλεια λόγω ελλείψεως αιτιολογίας, διότι το δικαστήριο ενώ δέχθηκε ότι ο κατηγορούμενος-πολιτικός μηχανικός ανέθεσε την ενέργεια εκβραχισμών δι' ανατινάξεων στον έχοντα ειδική άδεια γομωτή-πυροδότη και ότι η χρησιμοποίηση από τον τελευταίο υπερβολικής ποσότητας εκρηκτικής ύλης είχε ως αποτέλεσμα να προκληθεί κοινός κίνδυνος σε ξένα πράγματα και σε ανθρώπους, θεώρησε περαιτέρω ότι συνέτρεξε αμέλεια του κατηγορουμένου εγκείμενη στο ότι λόγω της ιδιότητός του όφειλε να ελέγξει την χρησιμοποιούμενη από τον γομωτή εκρηκτική ύλη και να του επισημάνει την εγγύτητα του παρακείμενου χωριού και την ύπαρξη χειμάρρου, χωρίς να δεχθεί συγχρόνως ότι ο τελευταίος δεν είχε σχετικές γνώσεις και πείρα για να εκτιμήσει τα δεδομένα αυτά, ώστε να υπέχει ο κατηγορούμενος την εν λόγω υποχρέωση ελέγχου.

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος Κ. Λυμπερόπουλος

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης Γ. Αρβανίτης

Εισαγγελεύς Γ. Αρβανίτης

Δικηγόρος Γ. Μπρέγιαννος

Επειδή, κατά το αρ. 273 του ΠΚ, όποιος, εκτός από τις περιστάσεις των αρ. 264, 268 και 270, προξενεί με πρόθεσή του σε πράγμα δικό του ή ξένο, κινητό ή ακίνητο, τιμωρείται με φυλάκιση, αν από την πράξη μπορεί να προκύψει τέτοιος κίνδυνος σε ξένα πράγματα β) με φυλάκιση τουλάχιστον δυο ετών, αν μπορεί να προκύψει κίνδυνος για άνθρωπο με κάθειρξη, αν στην περίπτωση β' επήλθε θάνατος. Κατά την παρ. 274 του ίδιου Κώδικα, όποιος από αμέλεια έγινε υπαίτιος της πράξεως του αρ. 273 τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών ή με χρηματική ποινή. Από τις διατάξεις αυτές, στις οποίες η δεύτερη προβλέπει την από αμέλεια τέλεση ως επικίνδυνης βλάβης που προβλέπει η πρώτη, προκύπτει ότι για την στοιχειοθέτηση της αντικειμενικής υποστάσεως του εγκλήματος αυτού απαιτείται να προκληθεί κοινός κίνδυνος σε ξένα πράγματα ή κίνδυνος σε άνθρωπο από ενέργεια ή παράλειψη του δράστη. Υποκειμενικούς απαιτείται αμέλεια ενέχουσα τους όρους του αρ. 28 του ΠΚ, από την οποία, ως αιτία, προκλήθηκε ο ανωτέρω κίνδυνος.

Εξάλλου, από την προμνησθείσα διάταξη του αρ. 28 ΠΚ προκύπτει ότι για την στοιχειοθέτηση αξιόποινης πράξεως από αμέλεια χωρίς συνείδηση, πρέπει να διαπιστωθεί ότι ο δράστης δεν κατέβαλε την κατ' αντικειμενική κρίση απαιτούμενη προσοχή, την οποία οφείλει να καταβάλει κάθε μετρίως συνειδητός και ευσυνείδητος άνθρωπος κάτω από τις ίδιες πραγματικές περιστάσεις, με βάση τους νομικούς κανόνες, τις συνήθειες που επικρατούν στις συναλλαγές και την κοινή πείρα και την λογική και ότι αυτός, με τις προσωπικές του ιδιότητες, γνώσεις και ικανότητες, μπορούσε να προβλέψει και αποφύγει το αξιόποιο αποτέλεσμα, το οποίο πρέπει να τελεί σε αντικειμενικό αιτιώδη σύνδεσμο με την πράξη ή παράλειψη του δράστη.

Περαιτέρω, έλλειψη της από τις διατάξεις των άρ. 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ απαιτούμενης ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας της καταδικαστικής αποφάσεως, η οποία ιδρύει λόγο αναιρέσεως, κατά το άρ. 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' του ίδιου κώδικα, υπάρχει όταν ... [βλ. ΑΠ 444/1999 ΠοινΧρ Ν/55].

Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από ο σκεπτικό σε συνδυασμό προς το διατακτικό της προσβαλλόμενης αποφάσεως, τα οποία αλληλοσυμπληρώνονται, το Τριμελές Εφετείο Αθηνών δέχθηκε ότι από τα αναφερόμενα αποδεικτικά μέσα αποδείχθηκαν τα εξής: Ο αναιρεσείων κατηγορούμενος Σ.Σ., ο οποίος είναι πολιτικός μηχανικός, ήταν ανάδοχος του έργου «διάνοιξη παρακαμπτηρίου οδού Ε. (Φ.), εκτελεστής (εργολάβος) του οποίου ήταν ο συγκατηγορούμενός του Σ.Σ. (τον οποίο κήρυξε αθώο το Εφετείο). Στις 26-1-1992 προέβησαν αυτοί σε εκβραχισμούς δι' ανατινάξεων με εκρηκτικές ύλες [κοντά] στο χωριό Επτάλοφο σε απόσταση 300 περίπου μέτρων από τα τελευταία σπίτια του, μεταξύ δε του

τύπου των εκρήξεων και του ανωτέρω χωριού μεσολαβούσε η χαράδρα ενός χειμάρρου. Για τις εκρήξεις αυτές ο κατηγορούμενος Σ.Σ. χρησιμοποιούσε τον γομωτή -πυροδοτή Ν.Φ., ο οποίος και κατείχε τις νόμιμες προς τούτο άδειες (γομωτή-πυροδοτή και αγοράς εκρηκτικών υλών). Ο τελευταίος όμως χρησιμοποίησε την υπερβολική ποσότητα των 700 κιλών εκρηκτικών υλών, ενώ έπρεπε να χρησιμοποιήσει λιγότερη από τη μισή ποσότητα (γύρω στα 320 κιλά), ενόψει του ότι το προς διάλυση πέτρωμα δεν ήταν τόσο σκληρό, όσο αυτός θεωρούσε, ούτε και η ποσότητα του εν λόγω πετρώματος ήταν ιδιαίτερος μεγάλη, ώστε να δικαιολογείται η χρήση 700 κιλών εκρηκτικών υλών και περί τούτου εντύπωση του προαναφερθέντος γομωτή-πυροδοτή. Αποτέλεσμα της χρήσεως της ως άνω υπερβολικής ποσότητας εκρηκτικών υλών ήταν να εκτιναχθούν πέτρες σε μεγάλη απόσταση και να επιπέσουν στα σπίτια των μηνυτών Ν.Β., Μ.Β. και Β.Β., τα οποία από την πτώση των πετρών και το ωστικό κύμα υπέστησαν τις αναφερόμενες βλάβες. Ακόμη δέχθηκε το Εφετείο ότι από την ανωτέρω εκτίναξη βράχων και το ωστικό κύμα της εκρήξεως προέκυψε κοινός κίνδυνος σε έννομα αγαθά ευρύτερου αριθμού προσώπων ανεπίδεκτου καθορισμού εκ των προτέρων, καθώς και κίνδυνος για ανθρώπους και ότι η πρόκληση της κοινώς επικίνδυνης αυτής βλάβης οφείλεται σε αμέλεια του αναιρεσειόντος κατηγορουμένου, συνισταμένη στο ότι, ενώ είχε, λόγω της επιστήμης του και του επαγγέλματος του, τις απαιτούμενες ειδικές γνώσεις, δεν ήλεγξε τον προαναφερθέντα γομωτή-πυροδοτή ως προς την χρησιμοποιηθείσα από αυτόν ποσότητα εκρηκτικών υλών, ούτε του επέστησε την προσοχή ότι το χωριό ήταν κοντά στον τόπο των εκρήξεων και ότι η ύπαρξη του μεσολαβούντος χειμάρρου δεν ήταν ικανή να απορροφήσει τις συνέπειες της εκρήξεως. Με βάση τις παραδοχές αυτές, το Εφετείο κήρυξε ένοχο τον αναιρεσειόντα κατηγορούμενο της αξιόποινης πράξεως της προκλήσεως κοινώς επικίνδυνης βλάβης από αμέλεια.

Με αυτά που δέχθηκε το Εφετείο, διέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφαση του ελλειπείς αιτιολογίες, αναφορικά με την υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος για το οποίο κηρύχθηκε ένοχος ο αναιρεσειών, δηλαδή με την ύπαρξη αμέλειας του. Καθόσον, ενώ δέχεται το Εφετείο ότι αναιρεσειών, ως ανάδοχος του εκτελουμένου έργου, είχε αναθέσει την ενέργεια των εκβραχισμών δι' ανατινάξεων στον έχοντα, ειδική άδεια γομωτή-πυροδοτή Ν.Φ. και ότι η εκτίναξη των πετρών σε μεγάλη απόσταση από τον τόπο των εκρήξεων και η πτώση τους στα σπίτια των μηνυτών οφείλεται στην χρησιμοποίηση από τον τελευταίο υπερβολικής ποσότητας εκρηκτικής ύλης, δέχεται περαιτέρω ότι ο εντεύθεν προκληθείς κοινός κίνδυνος σε ξένα πράγματα και για ανθρώπους οφείλεται σε αμέλεια του αναιρεσειόντος κατηγορουμένου, συνισταμένη στο ότι, αν και είχε τις απαιτούμενες ειδικές γνώσεις, δεν ήλεγξε τον προαναφερθέντα γομωτή-πυροδοτή ως προς την ποσότητα εκρηκτικής ύλης που χρησιμοποίησε για τις ανατινάξεις βράχων και δεν του επέστησε την προσοχή ότι το χωριό Επτάλοφο ήταν κοντά στον τόπο των εκρήξεων και ότι η μεσολάβηση του υπάρχοντος χειμάρρου δεν ήταν ικανή να απορροφήσει τις συνέπειες της εκρήξεως, χωρίς όμως να δέχεται συγχρόνως ότι ο ρηθείς γομωτής-πυροδοτής δεν είχε σχετικές γνώσεις και πείρα και δεν ήταν σε θέση να εκτιμήσει την απόσταση του ως άνω χωριού από τον τόπο των εκρήξεων και την ύπαρξη του χειμάρρου, ώστε να οφείλει ο αναιρεσειών, καταβάλλοντας την κατ' αντικειμενική κρίση, απαιτούμενη προσοχή, την οποία οφείλει να καταβάλει κάθε μετρίως συνετός και ευσυνειδητός ανάδοχος παρόμοιου έργου, με βάση τους νομικούς κανόνες κτλ., να προβεί στον έλεγχο της χρησιμοποιούμενης από εκείνον εκρηκτικής ύλης και στην επισήμανση των ρηθέντων δεδομένων (απόσταση από το άνω χωριό και ύπαρξη χειμάρρου). Ενόψει της ελλιπούς αυτής αιτιολογίας, η προσβαλλόμενη απόφαση στερείται ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας και πρέπει κατά παραδοχή του σχετικού δευτέρου λόγου της κρινόμενης αιτήσεως αναιρέσεως από το αρ. 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' ΚΠΔ, να αναιρεθεί. Ακολούθως, πρέπει να παραπεμφθεί η υπόθεση για νέα συζήτηση στο ίδιο δικαστήριο, αφού είναι δυνατή η συγκρότηση του από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως (αρ. 519 ΚΠΔ).